

Atrium

BÝVANIE ZÁHRADA ARCHITEKTÚRA DIZAJN

AKTUÁLNE

- 8 **Koktail:** Novinky a podujatia v krátkych správach.
- 12 **Naši:** Jeden celkom nový produkt od slovenského dizajnéra. V každom čísle iný kúsok.
- 14 **Metamorfózy génia:** V diele talianskeho dizajnéra Gaetana Pesceho možno nájsť nielen zásadné filozofické úvahy, ale aj pretrvávajúcu tvorivú radosť.
- 18 **Perla Bosporu:** Za fasádami kozmopolitného hotela A`Jia na brehu Bosporského prielivu.
- 20 **Interiér:** Nové interiéry, ktoré stoja za pozornosť.
- 22 **Slovo robí muža:** Rekvizity mužského sveta.
- 23 **Ďalšie Picassovo dielo:** Model C3 Picasso Citroën udáva tón medzi malými vanmi.
- 24 **Umenie:** Najnovšie dianie vo svete vizuálnych umení.
- 26 **Exlibris:** Architektúra a dizajn v knižnej podobe.

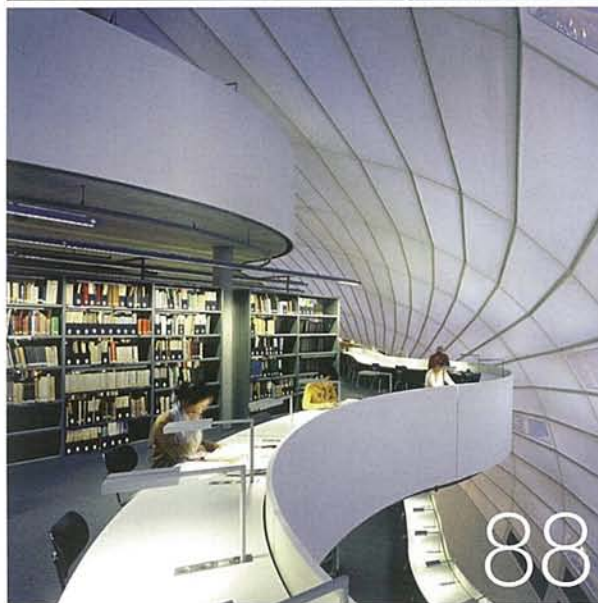
BÝVANIE +

- 28 **Mäkké Y:** Borovicové lesy na východe Holandska tvoria očarujúce pozadie vily, ktorá sa vo svojej krajine teší nemalému uznaniu.
- 39 **Zbierka umenia:** Celé poschodie jednej z bývalých priemyselných budov v centre Manhattanu sa premenilo na loft s priestorom na profesionálne cvičenie jogy.
- 48 **Domov s vyhlídkami:** Po mnohých rokoch hľadania vyvoleného pozemku sa podarilo nájsť priam zázračné miesto s výhľadom na celú Bratislavu.
- 56 **Odlesky bridlice:** Rodinný dom v centre Toronta v sebe spája nemalé výtvarné ambície s príkladnou energetickou úspornosťou.
- 66 **Do kopca:** Na pozadí modrej oblohy na okraji Lubľany sa vyníma bezchybná kompozícia skla a kovu.

ZÁHRADA

- 78 **Cesta do hlbín duše:** Pôvodne zadný dvor rodinného domu v San Franciscu po radikálnej premene na pôsobivú záhradu vzdáva hold jeho architektúre.
- 84 **Javisko protikladov:** Kedysi zaprášené parkovisko v medzipriestore starých školských budov je dnes miestom, kde sa darí kultúre i zábave.
- 86 **News:** Záhradné spravodajstvo.

Farebne sú označené témy z obálky

■ **Gaetano Pesce (70)**

Architekt a dizajnér, ktorý už od osemdesiatych rokov pôsobí v New Yorku. Dlhodobu pracuje na rozvoji konceptuálnych rozmerov v dizajne: spracúva témy politickej angažovanosti, existenciality či pozitívneho feminizmu, pričom vo veľkorysej podobe uplatňuje multidisciplinárny prístup. V závere minulého roka prijal pozvanie prednášať na akcii Clubovka, v rámci ktorej poskytol aj tento rozhovor.
www.gaetanopesce.com

1: Legendárna séria «Up» zaujala politickým a feministickým podtextom: zobrazuje ženu prikovanú k ocelevej guľi spoločenských konvencií. www.bebitalia.it

METAMORFÓZY GÉNIA

V diele talianskeho dizajnéra Gaetana Pesceho, ktoré sa klenie kultúrou štyroch desaťročí, možno nájsť nielen zásadné filozofické úvahy, ale aj pretrvávajúcu radosť tvorivej emanácie. **Text: Michal Lalinský**

VÝJAV I. rozdielnosť dizajnérskeho povedomia v minulosti

Dizajn najväčšmi chápem ako niečo užitočné, určené na pomoc ľuďom – presne tak ako tomu bolo v minulosti s umením. Teraz považujeme umenie dávnych dôb iba za kultúrny prejav; v skutočnosti však pred sedemsto-osemsto rokmi bolo niečím, čo slúžilo ľuďom na skvalitnenie života. Praktickým príkladom je fakt, že v čase, keď nejstvovala fotografia, jediným spôsobom záznamu reality bolo požiadať výtvarného umelca o zvečnenie. Ak nejaký klient šiel za maliarom, nežiadal o umenie, ale o produkt.

Dnes sa umenie stalo veľmi elitným artiklom a symmetricky sa to, čo ľuďom slúži ako každodenná nutnosť, stalo dizajnom. Keď som bol veľmi mladý, dizajn začal smerovať inam. Nebol už len čímsi praktickým, ale začal sa naplňať aj iným obsahom – filozofickým, náboženským, politickým či existenciálnym. Tak začali interpretovať moju prácu, hovorili, že v nej nachádzam omnoho širšie pole vyjadrenia. Dnes všetci

tvrdia, že to, čo robia mladí návrhári, je viac-menej rozvinutím môjho tvorivého odkazu z minulosti.

VÝJAV II. voľnosť reprezentácie tvorivých vízií

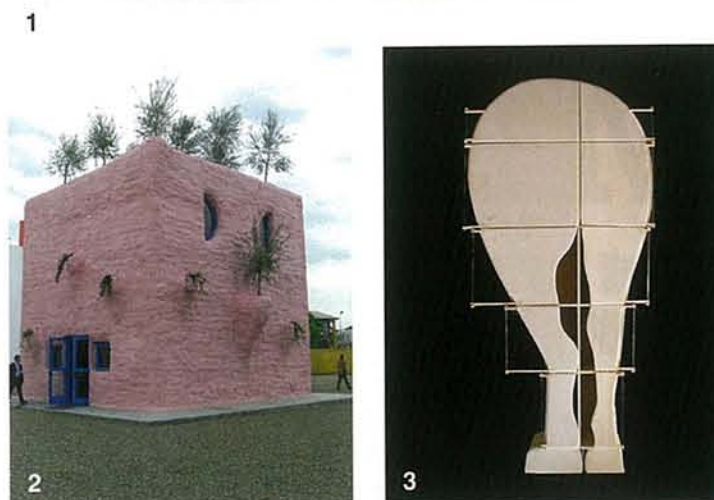
Vždy som tvrdil, že ak človek robí stále to isté, ak sa jeho život každodenne opakuje v tých istých schémach, stáva sa väzňom svojho bytia. Myslím si, že prvotnou voľnosťou je byť slobodný sám osebe; dokázať meniť svoje záujmy a prejavy. Moja práca býva označovaná za multidisciplinárnu, pretože prekračujem hranice jednotlivých žánrov. Ja však robím len to, o čo ma žiada klient. V závislosti od toho mením svoje záujmy. Takže raz pracujem na hudbe, inokedy na filme, architektúre, interiéroch či objektoch. Verím v silu vyjadrenia sa bez obmedzení. Možno to súvisí aj s mojím vzdelanostným zázemím: pochádzam z krajiny, kde už od čias renesancie pretrváva myšlienka všestrannosti. Idea «Uomo Universale» je aj v súčasnosti stále veľmi aktuálna.

- 1: Modulárny systém «La Michetta» je inšpirovaný najlacnejším a najjednoduchším chlebom, ktorý sa pečie v Miláne. www.mentalita.it
 2: Antropomorfné motívy sa u Pesceho prejavujú nielen v dizajne, ale aj v architektúre: komorný «Ružový pavilón» realizovaný v Bovise počas minuloročného týždňa dizajnu Miláno.
 3: Súprava experimentálnych skriň «Mantegna» a «Horse» vnáša do formálneho tvaroslovía dizajnu figuratívne prvky.
 4: Obria lampa «Moloch» z roku 1970 je jednou z prvých podobných variácií na tému pop-dizajnerskeho zväčšenia.

«Verím, že život je niečo úžasné! Ak niekto dokáže žiť tak, že dennodenne zažíva vždy nové skúsenosti, je to maximum, čo môže pre seba urobiť.»

Gaetano Pesce, architekt a dizajnér, New York

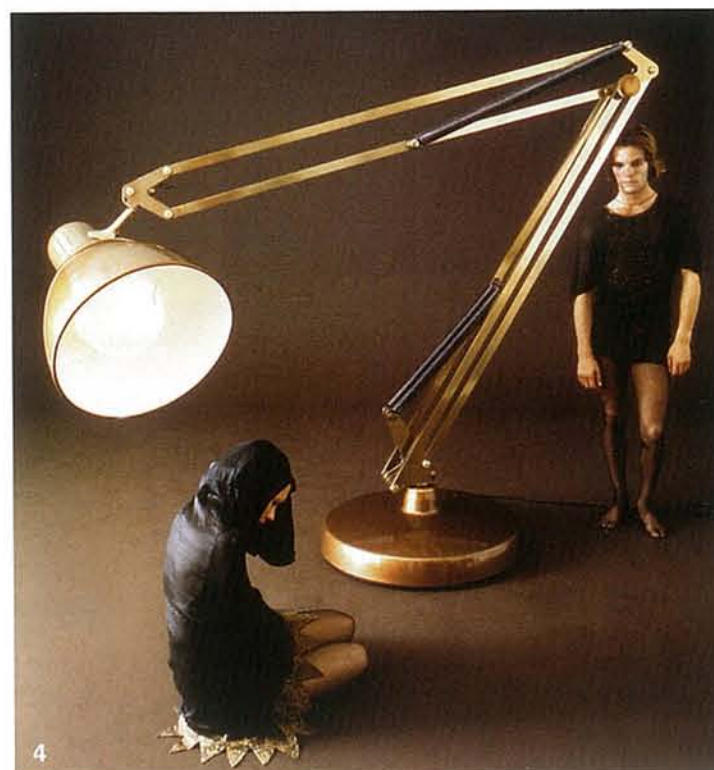

VÝJAV III. inkoharentná sloboda

Žijeme v epoche okamihu, keď sa všetko mení. V situácii, že dnes dostaneme určité informácie a zajtra ich úplný protiklad. Keď sa menia hodnoty i skutočnosť života, je nevyhnutné ostať inkoharentný aj v spôsobe vyjadrovania sa, ktoré je vlastne rýdzou reprezentáciou aktuálnej reality. Koherencia, ako ju poznáme z minulosti, vlastne ani nie je možná, keďže všetko sa neustále mení, dokonca kontradičným spôsobom. Nemyslím si však, že to nevyhnutne speje ku kolapsu: stále sú ľudia zmýšľajúci spôsobom oveľa bližším tradičnej koherencii. To však nie je môj spôsob čítania reality.

VÝJAV IV. elasticita ženského myslenia

Čas, ktorý žijeme, sa neustále mení. Myslím si, že zmenami speje k určitej feminizácii celosvetového myslenia. Do-

- 5: Projekt «La Sfogliata» narába s hrubou, surovou estetikou priemyselných materiálov, ktoré však dostávajú podobu poetického významu. www.mentalita.it

5

mnievam sa, že mužské myslenie je príliš strnulé a mocensky aktívne napáchalo už za tie stáročia množstvo škôd. Je čas obrátiť sa k mysleniu ženskému, ktoré je omnoho viac elastické, omnoho otvorenejšie, prispôbivejšie k rýchlo sa striedajúcim zmenám. Muži sa naopak prejavujú vo veľmi rigidnej, ideologickej a dogmatickej podobe. Takže si myslím, že je len otázkou času, keď ženské myslenie, tak skvelo vyjadrujúce kapacitu voľnosti, zasiahne širšiu oblasť ľudského bytia. Som v tomto ohľade veľmi optimistický: v priebehu pár rokov, možno desiatich, budú ženy čoraz častejšie na čelných pozíciách moci. To bude pre svet veľmi dobré.

VÝJAV V. koncept stardizajnérrov a stararchitektov

Maskulínny koncept hviezdnych autorov je skutočne niečo, čo nikdy nepochopím. Človek predsa nepracuje pre seba, ale pre iných. Mnoho súčasných architektov vytvára svoje večné mo-

numenty – to je však len sebaklam. Naša práca je predsa dočasná; nemá byť založená na monumentálnosti. Jej cieľom je slúžiť ľuďom – a v tom je rozdiel. Je dôležité tvoriť produkty či diela, ktoré sú užitočné, praktické; ktoré primávajú ľudí k premýšľaniu, ukážu im iný, zmenený pohľad na chápanie sveta. Byť tvorivý v dnešnom svete, tak tesno spútanom strnulosťou a štandardizáciou, znamená svojou prácou šíriť medzi ľuďmi pružnú rozdielnosť.

VÝJAV VI. globalizácia sveta

Globalizácia je istotne dobrá pre politiku. Je totiž veľmi dobré, že vďaka nej sa do všetkých kútov sveta dostane myšlienka demokracie. Globalizácia je tiež dôležitá v otázke ekonomiky – je napríklad príjemné cestovať kamkoľvek bez nutnosti meniť si peniaze. Otvára ľuďom kontakty i komunikáciu. Ak však ide o kultúru, globalizácia zlyhá. Nie je dobré mať rovnaký uhol pohľadu na rozličných miestach planéty. Medzinárodný štýl sa predsa skončil už tak dávno...